

terhez – legalábbis ezt hallottuk –, ahol már a 347 000 hektár védett erdő kezelésének gondolata merült fel. Szóval meg kell találni a nyílt, korrekt tárgyalások lehetőségét.

Kommunikáció: Nincs erdészeti PR, amely az Erdészeti Főosztály anyagi támogatására vár. Profi céget kell megbízni. Következtesen kell kommunikálni. A természetvédelmi célokat a mi lobo-gónkra kell tűzni. Az erdész nem favágó, az erdész az erdő fenntartója. A televíziókban az erdészeti tájegységek, mint vidékfejlesztés bemutatása szükséges.

Így ez együtt jól hangzik. Meg kell valósítani. A szakma PR tevékenysége nem éri el a kívánt mértéket. A mi lapunk – az ERFA – az Erdészeti Főosztály részbeni anyagi támogatásával tud megjelenni, és igyekszünk is a mezőgazdászok között népszerűsíteni az erdészeti szakmát. Tudjuk, ez kevés, mert a mintegy 400 000 fő erdőtulajdonoshoz mi sem tudunk eljutni.

3. Az erdészeti ágazatra, az erdészeti szakszemélyzetre vonatkozó javaslatok

Nem fenyegeti semmi az állami

erdőket, túl van dimenzionálva a kérdés. Adja Isten, hogy ez így legyen! Néha-néha azért felröppen olyan javaslat, gondolat, célzás, hogy az állami erdők egy részét – a jobbkat? – privatizálni kellene.

Nem hiába merült fel a tanácskozáson, hogy fogalmazza meg az állam, hogy mi a célja a jövőben az erdőkkel. E mögött húzódik meg az állami erdők jövőbeni sorsa iránti aggodalom. Remélhetőleg a Nemzeti Földalap kezében jó helyen lesznek az állami erdők. Most bizony van ám bőven gazdája, bleszólója az állami erdőknek. Néhány: ÁPV Rt., HM, NFA, Kincstári vagyoni Igazgatóság, Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, FVM. Szép lista. Egy gazdára vonatkozó javaslatot is olvastunk a listában.

A magánerdő-gazdálkodás lassan felnőtt, így is kell megjeleníteni. Hát szó, ami szó, kezdi kinőni a magánerdő gazdálkodás a gyerekcipőjét, és gyógyulnak a gyermekbetegségek. Csakhogy a folyamat nagyon lassú, és hosszadalmasan elhúzódik a felnőtté válás. Akad még erdőgazdálkodó nélküli magán-

erdő. Talán az EU-ba történő belépés lendít egyet a szekéren.

Még találkoztam további szép gondolatokkal, mint például azzal, hogy a „szakmánk összefogása példátlan erőforrás, vezetőink felelőssége kiemelt, és keressük az értéket az eligazodáshoz stb.” Híres az erdészeti szakma összefogása. Még ma is több szakma irigylit, vagy pontosabban hangoztatja ezt.

Mi tudjuk, hogy itt-ott már akad rés ezen a ruhán, de még foltozható, amihez a vezetők elhivatottsága, felelősségérzete lehet a kohéziós erő. Bízunk kell ebben, mert a külső erők próbára teszik a szakmát. Nem foglalkoztam a politikai jellegű felvetésekkel, mert az erdészeti szakmának adva van a törvényekben, egyéb jogszabályokban megfogalmazott feladata, jogállása, hatósági tevékenységének előírásai, amelyek az emberi lét bölcsőjének, az erdőnek feltétlen fenntartását teszi kötelezővé az erdészek számára.

Meg kell óvnunk erdeinket a jövő nemzedéke számára. Ebben viszont egységes a szakma.

Balázs István

(Erdőgazdaság és Faipar)

Természetes úton... kis hátszéllel

Gépi talaj-előkészítés a Pécsváradi Erdészetnél

Az erdőgazdálkodás során szükség lehet a felújítandó terület pótlására, állománykiegészítésére, alátelítésére.

A magvetés, ültetés eredményességét, fejlődését nagyban segítheti a befogadott talaj megfelelő állapotba hozása.

Természetes módon a talaj-előkészítés csak a részleges talaj-előkészítés jöhet szóba – a célok eléréséhez szükséges mértékű minimális bolygatás. (Teljes talajelő-készítéskor-Nardy tárcsa, totális vegyszerezés Arsenállal – teljes flóráváltás is történt.)

Az erdészetnél *traktorral járható terepen* (akár esésvonal mentén is), 0,1-0,2 ha-nál nagyobb terület esetén a BPG 60 rotációs pásztakészítőt (gyártja a Bagodi Mezőgép) alkalmazzuk már nyolcadik éve. A pásztakészítő a tuskózatlan vágásterületek gépe. Rugós paralellfüggesztésű, ívelt, szárnyas késű rotátora a tisztító ekefej nyomában 25 cm mélyen felássza a talajt. Nem eltávolítja, zúzza-porítja a felső humuszos réteget, hanem egyenesen beforgatva javítja szerkezetét. (A szerves anyag teljes mélységben való egyenes eloszlása a legkedvezőbb a csemetének.)

Alkalmazzuk:

– bontott állományok alatt *makkbedolgozásra*. A lehullott makk csírázása, a csíracsemete fejlődése szempontjából az a kedvező, ha a makk az ásványi talajra hullik, de még jobb, ha a talajba be is dolgozzuk. (Kevésbé fenyegeti a kiszáradás, penészedés, a rovar-, vadkárosítás, a kései fagy,...) A bedolgozás mélysége a csúszótalpak állításával szabályozható. A teljes mélységű munkavégzés esetén is a makkok zöme csak 0-15 cm mélyre kerül.

– *pásztakészítésre*. Általában 160 cm sortávra készítjük a pásztákat, lehetőleg ősszel, a csapadék megfogása, mélybe vezetése, a fagyhatás érdekében. (Déli lejtőn nézve az olvadó hó talajnedvesítő hatását, az előkészítetlen talajon 5-10 cm, a pásztában 25+15 cm volt. Így a csemete a szárazabb tavaszt is jobban elviselte.) Az ültetés általában ékásóval történik. Különösen a tavaszi pásztázáskor kell ügyelni arra, hogy a csemete gyökere – főleg csúcsa! – szorosan legyen tömörítve, a felfagyás elkerülésére. (Kedvező, ha a „nőit” talajba rögzül.)

A szerves anyag jobb hasznosulása és a természetes módon történő nitrogénpótlás érdekében Phylazonit N-kötő baktérium-

trágyát alkalmazunk. Ezt tartályból a rotor elé juttatva azonnal bedolgozzuk (a napon elpusztul), gépi pásztázatlan erdősítéseknel az ültetővödör vizébe tesszük.

A BPG 60-nal egyéb anyagok (talajfertőtlenítő-, gyomirtó, vízkötő, csali...) is bedolgozhatóak. A gyártó rendelkezésre a taroló-adagoló szerkezeteket is elkészíti.

(A vízkötő Alcosorb nedvdús gél száraza időben előszeretettel kikaparták, fogyasztották az állatok – csalinak sem utolsó.)

Elfüvesedett területen a tisztító ekefejet hántó ekére kell cserélni. Lazább talaj esetén altalajlazítóra is váltható.

A pásztából a kések a kisebb cserjéket, gyökereket kiforgatják, ezzel is csökkentik a konkurenciát.

A pászták ápolásánál legjobb eredményt az első évi sorkapálás mutatta (népi szólás: egy kapálás egy esőt ér. Egy picit esőt). Siskanádtíppanos, főleg leégett területen hatásos, gazdaságos és szelektív a Nabu S gyomirtó szer. A kezelt területen elszaporodott a nőszirm, ezerjófű, szegfű, hunyor, kosbor, bazsarózsa.

A pászta 2-3 év múlva – megtette kötelességét – belesímul környezetébe.

– *makkvetésre*. Régebben gépi makkvetésre a Bodor-féle makkvető adaptert használtuk. Precízen, takarékosan vetett, de hátránya volt, hogy rést nyitott. A résbe a pocok bejutott, végigsétált, s nyomában csemete sem nőtt. Kötöttebb talajon gond volt a tömörítéssel is, főleg szárazabb időszakban. Ezért, és a kedvező makkbedolgozási tapasztalatok hatására, ráálltunk a BPG-60-nal végzett makkvetésre. A fülkéből manuálisan adagoljuk gégeszövön a rotor elé a makkot. (A kézi adagolást mielőbb szeretnénk gépesíteni.) A makk pásztaszélességben, különböző mélységbe jut – így szárazabb időben is lesz olyan, amelyik kihajt. (A visszaszáradó, átfekvő makk pedig majd a következő évben.) A vi-

szonylag olcsó makkból 300-400 kg-ot vetve 30-50 000 db/ha csemetét nyerünk. (A csemetével történő erdősítéssel összehasonlítva: harmad áron legalább háromszor annyi csemetét tartalmazó erdősítésünk lesz.) A nagy csemeteszám – a természetes felújításokhoz hasonlóan – nagyobb biológiai alapot is biztosít, ami a későbbi károsításokat is jobban elviseli. A vetéssel egyidejűleg a rotor elé kijuttatott egyéb anyagot – Phylazonit stb. – is bedolgozhatunk. (A traktorost: „Hát még lámpást ne akasszak a...ra!” kellően adagolt anyagiakkal megnyugtathatjuk. A traktoron különben is van gyáriszerelt világítás.)

Traktorról nem járható terepen, kis területű pótlás vagy szórt elegyítés esetén a *Stihl BT 106 C* egyszemélyes gödörfúrót használjuk. Kezdetben a gyári fúrószárral (spirál) dolgoztunk, de az

inkább burkolt gyökerű csemetéhez való. Csupasza gyökerű csemeténél a kiszórt földet körülményes összeszedni, visszatölteni, külön tömörítő eszköz szükséges, gyenge volt a megmaradás.

A fenti hátrányok kiküszöbölésére – és mert itthon nem kaptunk hozzá lazítókést – készítettünk hozzá egy ívelt lazító kengyelt. Ennek segítségével 35-40 cm mélyen, 15 cm szélességben forgatunk, porhanyítunk úgy, hogy a talaj helyben marad. Ebbe az előkészített gödörbe ültetünk ékásóval. Ezzel a módszerrel a csemetének úgy biztosítunk előnyt, hogy közben nem bolygatjuk durván a környezetét – és a csemete megmaradása, fejlődése is kedvezően alakul.

Remélem, ez a néhány felvetett gondolat termékeny talajra hull.

Scholtz Péter

Szálaló erdőben

Az OEE Természetvédelmi Szakosztálya és Erdőművelési Szakosztálya közös rendezvényt tartott április 15-16-án a szálaló erdőgazdálkodásról az Őrségi Nemzeti Parkhoz tartozó szentgyörgyvölgyi szálaló erdőben. Az első nap délutánján népes hallgatóság előtt beszéltek az előadók. *Dr. Markovics Tibor* bevezetőjében elmondta, hogy legalább négy területen nélkülözhetetlen lesz a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás alkalmazása, melynek a szálaló üzemmód az egyik lehetséges formája: a magánerdők egy részében, a gyenge termőhelyű területeken, a közjóléti erdőben és részben a természetvédelem alatt álló erdőben. Ehhez kapcsolódva hívta fel a figyelmet Bús Mária az Erdészeti Lapok 2004. áprilisi számában megjelent, az erdőfenntartásról szóló Bartha Pál (szakosztály tag) cikk aktualitására, mely feltárja e módszerek bevezetésé-

nek szükségességét a közeljövő erdőgazdálkodásában.

Horváth Jenő, a szálaló gazdálkodás természetvédelmi jelentőségéről tartott magas színvonalú előadást. *Barton Zolt* a szálaló üzemmód előnyeiről beszélt, alaposan, sokoldalúan megvilágítva a szálalás történetét, lényegét, jelentőségét. *Kürtösi András* a szálaló erdőgazdálkodás lehetőségeit mutatta be nyugat-európai példák alapján, szót ejtve az állományszerkezeti vonatkozásokról, az örökerdő típusainak fényigény szerinti változatairól is. *Dr. Péti Miklós* a bakonyi paraszti szálaló gazdálkodás erdőemlékeiről beszélt, harminc évnél régebbi felvételeket is felvillantva. *Sivák Krisztián* a szentgyörgyvölgyi szálaló erdőgazdálkodás történetét ismertette. *Hajdú Tibor* szenvedélyes, nagy ívű előadásában az erdőrendezés szemzőgéből világította meg a szálaló erdők kérdését. Szavaiból kiderült, hogy inkább a vágásos erdőkre van berendezkedve az

erdészeti igazgatás. *Bodor György* a gazdálkodó szemszögéből beszélt várakozásokról a felelevenítésre kerülő szálaló üzemmóddal kapcsolatban. Az esti beszélgetés másnapig tartott.

A következő nap *Palotay István* szentgyörgyvölgyi erdőben lévő emlékhelyének meglátogatásával kezdődött. A szálaló erdőkért lelkesedő, a magyarországi szálalás erdőrendezési vonatkozásait rendszerbe foglaló nagy erdőrendező életútját Hajdú Tibor mutatta be. Ezután körsétával megtekintettük, értelmeztük és értékeltük a megmaradt szálaló erdő különböző fázisait és a tennivalókat. A terepi bemutatót *Fliszár Aladár*, a Zalaerdő Rt. Lenti Erdészeti erdőművelési műszaki vezetője vezette. A jelenlétünknek külön aktualitást adott, hogy ebben az évben készül a szentgyörgyvölgyi szálaló erdő üzemterve. Mivel szeretnék a hagyományokat folytatni, így a folyamatos erdőborítás kérdései a házigazdákat legalább annyira érdekelték, mint a vendégeket. A végén egy gyönyörű erdőképpel búcsúztunk a szentgyörgyvölgyi szálaló erdőtől: elegyes, egyes korú bükkös, tölgyes, már csak egy-két szál fenyőt tartalmazó állományában nézegettük a felújulás ígéretes zöld foltjaiban a mindig fellelhető fiatal, időnként vadragott bükköket.

A szép idő és a szép erdőképek, valamint az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársainak vendéglátásunk körüli áldozatkész, lelkes munkája emlékezetessé teszi valamennyi résztvevőnek ezt a két napot.

Bús Mária
Dr. Markovics Tibor